

Indiener: Gemeente Enschede
Titel motie: Herstel financiële verhouding met nieuwe regering
Datum indiening: 14 november 2023

Constaterende, dat

- Het huidige kabinet Rutte 4 direct op verkeerde voet is begonnen in de financiële verhouding met gemeenten. Dit onder andere blijkt uit:
  - o Een uitname uit het gemeentefonds van 4 miljard euro structureel waarop later slechts een gedeeltelijke reparatie is gedaan van 1 miljard euro.
  - o Opleggen van een extra bezuiniging op jeugdhulp van 500 miljoen euro (later voor risico Rijk genomen) bovenop de reeds ambitieuze hervormingsagenda van 1 miljard euro.
  - o Het niet terugdraaien van de opschalingskorting terwijl de opschaling naar grotere gemeenten en de daarmee beoogde efficiencyvoordelen nooit zijn gerealiseerd.
  - o Eenzijdig door het kabinet ten nadele van gemeenten aanpassen van de volume indexatie systematiek voor het gemeentefonds. Door vergrijzing zullen de zorgkosten voor gemeenten toenemen maar gemeenten bewegen hierop niet meer trap op met het Rijk.
  - o Het uitnemen van middelen uit het gemeentefonds voor woningbouw en volkshuisvesting (samen 1,6 miljard euro). Gemeenten hebben daarmee een sigaar uit eigen doos gekregen en missen hiermee ook indexatie op deze budgetten.
- Structureel korten van 3 miljard euro vanaf 2026 gemeenten een zeer ingrijpende en zichtbare bezuinigingsoperatie oplegt. Dit zal substantiële gevolgen hebben voor de aanpak van grote maatschappelijke opgaven als woningbouw, klimaat, energietransitie, criminaliteit en (jeugd)zorg.
- We aan de vooravond staan van een nieuwe regeerperiode en diverse (maar helaas niet alle) partijen daarbij laten zien aandacht te hebben voor eerlijke financiering voor gemeenten.
- Gemeenten in het verleden vaker hebben gehoord dat de financiële verhoudingen zouden worden hersteld maar dit in de praktijk nog niet is gerealiseerd.

Roept het VNG bestuur op om

- Samen met de nieuwe regering werk te maken van het herstel van de financiële verhouding. Dit zodat de oeverloze strijd over geld kan stoppen en we aan de slag kunnen met de grote maatschappelijke opgaven waar we gezamenlijk voor staan.
- Hiervoor als voorwaarde bij de nieuwe regering neer te leggen dat de volledige korting op het gemeentefonds van structureel 3 miljard euro moet worden teruggedraaid.
- Als de nieuwe regering hiertoe onverhoopt niet overgaat zogenaamde "teruggeefgesprekken" te starten waarbij een nader te bepalen takenpakket dat gemeenten in medebewind voor het Rijk uitvoeren wordt teruggegeven aan het Rijk. Dit om daarmee het takenpakket voor gemeenten weer passend te laten zijn bij de beschikbare middelen in het gemeentefonds.

En gaat over tot de orde van de dag

Roelof Bleker
Burgemeester Enschede

Marc Teutelink
Wethouder Financiën Enschede